

Omaishoitajaliitto ry

Toiminta: Omaishoitajien vertaistoiminta liiton 27 jäsenyhdistyksessä

(OmaisOiva-toiminta pohjautuu ammatilliseen osaamiseen, vapaaehtoistoimintaan ja vertaistukeen, ja sen yksi tukimuoto on vertaisryhmätoiminta)

Kohderyhmä: Omaisot ja läheiset, jotka pitävät huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään, joka sairaudesta, vammaisuudesta tai muusta erityisestä hoivan tarpeesta johtuen ei selviydy arjestaan omatoimisesti. Heistä käytetään tässä käsitettä omaishoitaja.

<https://omaishoitajat.fi/>

Vertaisryhmätoimintaa omaishoitajille liiton jäsenyhdistyksissä

Omaishoitajaliitto ry

- Lisääntynyt tieto omaishoidosta ja -hoitajuudesta ja sitä tukevista asioista
- Lisääntynyt huolehtiminen omasta hyvinvoinnista
- Vahvistunut kokemus yhteisöllisyydestä
- Omaishoitajayhdistykset toteuttavat vertaisryhmätoimintaa erilaisin resurssein sekä suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa alueellisten tarpeiden ja resurssien pohjalta.
- Vuonna 2023 STEAn avustamaa OmaisOiva-toimintaa 27 yhdistyksessä
- OmaisOiva-toimintaa toteuttavia työntekijöitä omaishoitajayhdistyksissä n. 65 ja vapaaehtoisia 600

Vuonna 2023 OmaisOiva-toiminnan tilastot 27 omaishoitajayhdistyksestä koskien pelkästään omaishoitajien vertaisryhmätoimintaa:

- 387 omaishoitajien vertaisryhmää eri puolilla Suomea, joista
 - 15 ryhmää toteutui työikäisille omaishoitajille
 - 35 ryhmää erityislusten vanhemmille
 - 17 ryhmää muistisairaana omaisille
 - 27 ryhmää omaishoidon päättymistilanteisiin
- Vertaisryhmätoimintaan osallistui yhteensä 4 677 omaishoitajaa
- Vertaistuelliisiin OmaisOivan tukimuotoihin osallistuu vuosittain n. 30 000–40 000 omaishoitajaa.

Toimintaan osallistuneiden hoitajien palautekysely n=1640:

- Yli 90 % koki saaneensa lisää voimavaroja vertaistoiminnasta.
- 85 % arvioi osallistumisen vähentäneen yksinäisyyden kokemusta.
- 86 % koki pitävänsä parempaa huolta nyt henkisestä hyvinvoinnistaan.

Tulosten viestivät monen omaishoitajan löytäneen yhdistysten vertaisryhmä-toiminnasta yhteisön, jossa voi saada ymmärrystä, kohdata vertaisia ja jakaa kokemuksia. Toiminta vähentää yksin jäämisen kokemusta lisäten osallisuuden ja yhteisöön kuulumisen tunnetta. Kohtaaminen ja yhdessä tekeminen antaa voimavaroja arkeen.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Leikkaukset yhdistysten toimintaan heikentäisivät omaishoitajien mahdollisuuksia pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan. Vertaistukeen pohjautuva toiminta auttaa omaishoitajaa jaksamaan ja pitämään huolta omasta hyvinvoinnistaan.

Hoivavastuuta siirtyy entistä enemmän omaisten kannettavaksi. Entistä enemmän apua tarvitsevia henkilöitä hoidetaan kotona. Omaishoitajien jaksaminen vaikuttaa omaishoitajan omaan terveyteen ja elämänlaatuun, sekä hoidettavan läheisen saamaan hoitoon, kuntoutumiseen ja hyvinvointiin.

Yhdistysten tarjoama vertaistuki on tärkeä tukimuoto. Kohtaamiset vähentävät omaishoitajan kokemusta yksin jäämisestä omaishoidon herättämien tunteiden ja ajatusten kanssa. Ryhmätoiminnoissa omaishoitajat saavat myös keinoja, miten omaishoidon ja elämänmuutoksien aiheuttamiin henkisiin ja fyysisiin kuormitustekijöihin voi vaikuttaa omilla toiminnoilla ja valinnoilla.

Leikkaukset vähentäisivät omaishoitajien mahdollisuutta saada vertaistukea ja tukea omalle jaksamiselleen. Julkinen sektori ei pysty korvaamaan tätä toimintaa. Omaishoidon tuen palvelujärjestelmän tuki kohdentuu sopimusomaishoitajiin. Yhdistysten järjestämiin vertaisryhmiin on mahdollista osallistua myös ilman sopimusta olevien omaishoitajien. OmaisOivan tarjoama vertaisryhmätoiminta ei toteudu yksinomaan vapaaehtoisten varassa, vaan tarvitaan resursseja, joilla toimintaa koordinoidaan ja kehitetään.

STM:n teettämässä ”Omais- ja perhehoidon kehitys vuosina 2015–2018” -raportissa suositellaan omaishoidon kehittämistoimia. Raportin mukaan järjestöt ja niiden paikallisyhdistysten vapaaehtois pohjainen ja vertaistukea tuottava toiminta tarjoaa lakisääteisen omaishoidon tuen ja perhehoidon rinnalle merkittävän tukimuodon, joka lisää sekä hoitajan että hoidettavan hyvinvointia ja osallisuutta. Lisäksi mainitaan, että sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaedellytyksiä on turvattava julkisella tuella, koska toiminta vaatii resursseja, vaikka niiden perusta on vapaaehtoistoiminnassa. (Noro, 2018.)